

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISLJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

MAJNIŠKA

Zdrava, nebeška Kraljica,
Božjega rádot Srca!
Zdrava, prelepa danica,
ljubljená naša Gospa!
Zdrava, Marija...

Zdrava, pozdravljena bodi,
krona človeških otrok,
lestva, ki v blagor nas vodi,
Mati, pri tebi je Bog!
Zdrava, Marija...

Cerkev ti v majniku poje,
cvetke poklanja ti v dar,
ljube podobe so tvoje,
šmarnični vabi oltar...
Zdrava, Marija...

P. Evstahij.

MAJNIKOVA VISOKA PESEM

Med najlepše pesmi, kar jih svet sploh pozna, spada svetopisemska visoka pesem kralja Salomona. V podobi najčistejše in najplemenitejše ljubezni, ki si jo moremo misliti med ženinom in nevesto, opisuje ta najmodrejši izmed zemeljskih vladarjev še vzvišenejšo ljubezen, kakršna naj obstoja med Bogom in med vsako pravično, njemu popolnoma služečo dušo.

V živahnih in bogato zamišljenih pogovorih, ki jih imajo med seboj zdaj ženin in nevesta, zdaj ženinovi tovariši in nevestine družice, se nam v izbranih podobah in primerah odkriva globokost in visokost, vsa moč in sila te za naš jezik neizrekljive ljubezni.

Majnik pa nam bodi visoka pesem Mariji verno vdanih src. Zdaj razumemo, kaj nam hoče ta beseda povedati.

Majnikovo zelenje in dehtenje, majnikovo petje in cvetje po gajih in grmovih, po naših in po božjih domovih, majnikovo zvonjenje k šmarnični pobožnosti, utripanje plamenčkov, v katerih se koplje Marijin oltar, majnikova pobožnost sama in verne množice, ki se v ranih jutrih ali pozno na večer zbirajo okrog šmarniškega oltarja: vse je ena sama, mogočna, v nebo kipeča pesem ljubezni do Marije. V naših srcih se je porodila, skozi grlo privre na jezik, v tisočernih odmevih kipi pod cerkvene oboke in še naprej, kvišku, kvišku, do nebes.

In Marija zasluži našo in vsega sveta ljubezen. Že samo zato, ker je božja mati. Potem pa zaradi vsega tega, ker iz tega vzvišenega naslova izvira. Njena brezmadežnost, njena mogočnost in dobrohotnost in še toliko drugih lepih lastnosti: vse to zasluži, da se vsa zemlja razvname v neskončni ljubezni do Marije.

Vsa zemlja, ne samo nekateri Marija je skupna lastnina nas vseh. Zato naj zdajle v maju ne bo hiše, da ne bi dan za dnevom odpošljala vsaj po enega svojih domačih pred Marijin oltar. Pa ne vsak dan enega in istega. Ne samo mater, ne samo tete, ne samo starejše sestre, vsi, tudi možaki naj pridejo na vrsto. Naj ogenj ljubezni do Marije ne samo tli, ne samo na rahlo izžareva svoje toplote, kot mogočen plamen naj bušne na dan, vsa srca, vse duše naj zajame. Zato naj pa tudi vsi prihajajo k žarišču, k izvoru majnikove visoke pesmi.

Ljubezen do Marije to zahteva. Ljubezen ni doma samo v stokanju in zdihovanju, ne samo v praznem besedičenju in poljubovanju, prava ljubezen je vedno združena z žrtvami. Če tudi morebiti samo z navideznimi žrtvami. Prav kakor beremo v Salomonovi pesmi: »Iskala sem ga (svojega ženina), pa ga nisem našla — žrtev —; klicala sem ga, in mi ni odgovoril — nova žrtev —; našli so me varihi, ki hodijo po mestu, topli so me in me ranili, — še hujša žrtev —; var-

hi na ozidju so mi vzeli moj plašč —«, vidite, spet žrtev. Prav tako je pri izvrševanju naše ljubezni do Marije. Treba zgodaj vstati; delo vsaj na videz zaostaja; svet v svoji pameti nas bo morebiti imel za neumne; celo kakšna nesreča nas lahko obiše. Žrtve...

Naša ljubezen do Marije naj bo stalna. Ne samo tiste trenutke ko smo v cerkvi pri šmarnicah, tudi skozi dan do trde noči in od trde noči do jutranje zore naj bodo naše misli pri Mariji. Ljubezen ni kakor svetloba, ki jo zvečer v mraku prižgeš in potem sveti, dokler ne greš k počitku, ljubezen je kakor večna luč, ki iz dneva v dan gori pred tabernakljem.

Ljubezen zahteva tudi dejanja. Pravijo da je nemški pesnik Goethe (Gete) nameraval napisati igro z naslovom »Ifigenija v Kolhidi«. Napisal je ni, pač pa nameraval. V tem času je šel na potovanje v Italijo. Ko je nekega dne ogledoval razstavo umetniških slik, je obstal, če se prav spominjam pred sliko sv. Cecije in jo dolgo časa pazljivo motril. Zvečer tistega dne pa je zapisal v svoj dnevnik besedo: »Moja Ifigenija ne bo izpregovorila nobene besede, katere bi ta svetnica ne mogla izpregovoriti.« Vidite! Ljubezen do Marije zahteva od vas, da ne izvršite nobenega dejanja, da ne storite nobenega koraka, da ne izpregovorite nobene besede, katere bi se mogli in morali pred Marijo sramovati.

Ljubezen do Marije ne samo za 31 dni meseca maja, potem bi pa smela skoro za eno leto prenehati, ne samo stalna, tudi stanovitna bodi naša ljubezen. Ljubezen do Marije bodi visoka pesem naše mladosti in naj sega preko naše starosti do groba. Pa stanovitnost moramo ob času današnje nestalnosti in vihravosti še prav posebno povdarjati. Svet sodi in presoja svoja dejanja po moči, ki jo kdo ima, za denarjem in za vžitkom gre na konec sveta, pred silo se skloni in trepeti, v zmedenosti pojmov in v neurenosti svoje duše pa ne zna več trezno presoditi, kdo ima prav in kdo nima prav. Marija pa je vedno ena in ista, kakor je Bog eden in isti in pri obeh je stalnost in resnica danes prav isto, kar je bilo pred sto, pred tisoč in pred dva tisoč leti. Velike vode ne morejo ljubezni pogasiti in reke je ne morejo

utopiti. S to besedo visoke pesmi Salomonove podpečatimo tudi mi svojo stalno in stanovitno ljubezen do Marije.

Ko bo glas majnikovih zvonov vabil množice k Mariji, ko bo šmarniška pesem odmevala po vsej naši zemlji in ko ne bomo mogli drugače, kakor da samo od daleč pozdravljamo Kraljico maja, naj tudi naša duša ponavlja Mariji Salomonovo posvetilo: »Vstani, prijateljica moja; lepa moja, pridi. Zima je prešla, dež je prenehal. Cvetlice so se prikazale v deželi, čas

petja je prišel. Glas grlice se je začel v naši deželi. Vstani, prijateljica moja; lepa moja, pridi! Ti moja golobica v skalnih razpokah, v skrivališču prepado! Naj uživam tvoj pogled! Naj zaslišim tvoj glas! Zakaj tvoj glas je sladak in ljubeč tvoj pogled.«

Da, Marija, to si Ti! naša prijateljica, naša lepota, naša sreča. Mi Ti poklanjamo svoj slavošpev ljubezni, visoko pesem našega življenja, Ti pa, o Mati, čuvaj nas v ljubezni svoji, saj smo Tvoji, saj smo Tvoji . . .

Langerholc.

KO BI BIL JAZ BOG!

No, kaj bi pa bilo potem? — Maršikaj bi bilo drugače. Svet bi drugače čutil mojo moč, kakor jo pa sedaj. Nihče bi se mi ne upal po robu postavljati.

Aha, razumem te. Ti bi raje imel Boga moči in groze in trepet. Bog ljubeznivosti, Bog prizanašanja, Bog odpuščanja, Bog dobrohotnosti ti ni všeč.

Oče naj bi po tvojem svojo očetovsko oblast kazal samo s tem, da bije in tepe in strahuje in pogublja, ne pa s tem, da prizanaša, da odpušča, da potrpi, da čaka in še čaka.

Slišali smo svojčas o preganjanju katolikov v Mehiki. Slišali smo ime Calles. Molili smo za nesrečne Mehikance, mnogo molili. Zdelo se je marsikomu, da brez uspeha. Čakali smo uspehov naše molitve, a nič izrednega nismo pričakovali. Kakor bi ne bilo Boga; kakor bi bil Bog namenoma preslišal glas naših molitev. Malo-vern in malodušni ljudje so govorili: »Ali je še vredno moliti?«

Kakor prerok Jona tam v Ninivah, taki smo bili. Saj veste, kako je oznanjeval Ninivam pokoro: »Še štiri-deset dni in Ninive bodo pokončane!« Ninipljani pa so verovali Gospodovi besedi, zapovedali so post ne samo ljudem, ampak celo živini, češ, kdo ve, če se Bog ne usmili in ne odpusti. In Bog, ki je že naprej vedel, koliko bo zalegla njegova groznja, ki jo je sporočil po preroku Jonu, je milostljivo odvrnil, kar je napovedal.

Jona pa se je jezil, ker njegova napoved ni obveljala in je molil k Gospodu: »Gospod, prosim te, vzemi mojo dušo, ker boljša mi je smrt kakor življenje.«

Zadnje dni pa smo brali, da je predsednik Calles močno obolel. Gobavost da se ga je prišla. Moral je iskati pomoči. Iskal jo je in našel jo je v bolnici pri jezuitih, torej pri ljudeh, katere je najbolj sovražil, najbolj preganjal. Ali niso to čudna pota? Le pomislite to strašno ponižanje: pri ljudeh, ki mi niso po godu, iskati pomoči. Iskati jo in morda misliti: »Zdaj sem v njihovih rokah, zdaj mi bodo

vrnili milo za drago«. In če mu niso vrnili, če so ga sprejeli z ljubeznijo, če so mu postregli kakor drugim, morda še bolj, ali ni to spet novo ponižanje? In če se mož zaveda, da prejemlje usmiljenje, ki ga ne bo mogel poplačati, da storjene krivice ne bo mogel popraviti — ali ni to spet nov udarec, ki ga človek, ki se svoje dolžnosti zaveda, gotovo težko prenese.

Poglejte, kako čudno hodi Bog okoli človeka. Njegova pota res niso naša pota, njegove misli niso naše misli . . .

Te dni pišejo, da je zverinski morilec svoje žene Andrej Mali umrl lepo spokorjen. Kdo bi si mislil! In kdo bi mu ne privoščil! In vendar je vse to čudno, čudno, čudno . . .

Bog in njegova milost nista v naši oblasti. Bog dela, kar hoče, kakor hoče in kadar hoče, samo greha ne dela, ker ga noče.

Kaj pa, ko bi bil ti Bog?

Langerholc.

Mučeniški škof Sloskan

Ko je bil ruski katoliški škof Sloskan rešen sovjetskih ječ, je dolgo molčal. Dasi se že od lanske pomladi mudi v Rimu, je le zasebnikom razodeval svoje muke v Rusiji. Šele 15. decembra 1933 je prvič priredil javno francosko predavanje v korist misijonom, in to na pobudo papeškega Dejanja sv. Petra za vzgojo domačih duhovnikov. Njegovo bridko trpljenje v sovjetskih ječah skozi sedem let — prav do leta 1933! — je odgovor onim, ki trdijo, da v Rusiji ni preganjanja.

Že njegova zunanja postava govori o prestanem trpljenju, čeprav že nad po leta uživa prostost. Križev pot se mu je začel z l. 1926, ko ga je v Moskvi tajno posvetil za škofa msgr. d'Herbigny, ki ga je tja poslal sv. oče, da bi četudi z nevarnostjo za lastno življenje ohranil ruskokatoliško hierarhijo. Mladi 33 letni škof Sloskan

je postal administrator mohilevski; poverjeno mu je bilo do 700.000 duš. Državna policija G. P. U. mu je bila neprestano za petami. Zalezovali so ga pri bogoslužju, na potu, vsem njegovim pridigam so prisluškovali in jih beležili. Družina, ki mu je pomagala je bila pod stalnim nadzorstvom G. P. U. in v nevarnosti, da umre od gladu.

Takoj v začetku svojega predavanja je škof Sloskan opozoril, da ne bo govoril o političnih dogodkih v Rusiji. Pravi, da katoliški duhovniki niso šli v Rusijo delat proti državni oblasti, ampak edino v slavo božjo in rešitev neumrjočih duš. Kljub temu so pisali o njem boljševiski listi, da je ogleduh Pilsudskega (Poljske) in sovražnik vlade. Goreče in vztrajno je deloval leto dni. Često so prihajali k njemu ljudje, ki so se hlinili, da so njegovi župljani, v resnici pa so bili člani G. P. U. Nekoč ga je pravoslavni duhovnik povabil na razgovor s škofom, češ, da se hoče zediniti s katoliško cerkvijo. Ugodil je njegovi želji, pa kmalu je spoznal, da je zašel v past G. P. U. V njegovem stanovanju so se našle vojaške mape in listine, ki so ga osumljale za poljskega političnega ogleduha. Zaman se je nedolžni škof branil, da o ničemer nič ne ve. Ko so boljševiski zvedeli, da je škof, posvečen od škofa d'Herbignyja, so ga psovali z »jezuitskim čarovnikom«, se posmehovali, da je papež v Rimu revček in da v resnici vodi vse delovanje v cerkvi »črni papež« (jezuitski general). Na to jim je škof Sloskan odvrnil, da je bil posvečen samo na željo sv. očeta. Ko pa pri zasliševanju ni hotel odložiti svojega škofovskega naprsnega križa, so mu ga nasilno iztrgali s prstanom vred in nič več ni dobil teh škofovskih znakov nazaj, še zdaj jih imajo boljševiski v Rusiji. Tudi šibali so ga in mu slekli obleko.

Navzoči udeleženci napeto sledé predavanju. Škof pripoveduje o svojih mukah mirno in prepričevalno. Ne grozi svojim sovražnikom — obratno, iz besed mu diha ljubezen do njih. Odpušča jim. Prav to ožarja veličino mučenika. Tako so delali mučenci Kristusove vere, počeni s sv. Štefanom, ki je še ob smrti molil: »Gospod, ne prištevaj jim tega greha!«

Dne 27. septembra 1927 so ga prijeli in odvedli v Moskvo. Tam ga je čakalo leto in pol groznega trpljenja v težki ječi. To je bil majhen prostor brez luči, spati je moral na slami, nikoli ni smel na prosto, govoriti ni mogel z nikomer. Nobene knjige ni dobil za čitanje, nobenega sporočila. Pri tem so mu uničevali živce z neprestanim opazovanjem skozi špranjo od zgoraj, odkoder se je dalo videti, kaj dela. Pošasten hrup so povzročala vrata, ki se niso dala zapreti. V ječi je bilo mrzlo in polno mrčesa.

Toda še hujše je bilo duševno trpljenje. V samoti so mu prihajale vznemirjajoče misli, da je morda sam vsega kriv, da je s svojo krivdo povzročil težave sv. očetu, da se za njegovo oprostitev nihče ne briga, mučila ga je skrb, kaj delajo njegovi duhovniki in verniki itd. Edina uteha v teh obupnih mislih mu je bila molitev pred križcem, ki si ga je napravil iz dveh slamnatih bilk svojega ležišča.

V februarju 1928 so ga poslali na Solovecke otoke, kjer je njegovo trpljenje doseglo višek. Postal je suženj. Našel je tam tudi nekaj duhovnikov, s katerimi pa je mogel le malo priti v stik. Zavest, da ne trpi sam, ga je nekoliko okrepila. Začela so se suženjska dela: lomiti led, odnašati sneg, nositi težka bremena na oddaljena in zelo slaba pota. Prebival

je v borni koči, kjer je bilo mraz, in spal je na ozki deski ob steni. Obleko je imel tako revno, da je na njem razpadala. Silna zima, slaba in pičla hrana in nesnaga. »Živeli smo med roji uši in se z njimi živili,« je pravil z rahlo ironijo. Njegov gospodar je bil neizprosni kozak, ki jih je zelo mučil. Po silnih dnevnih naporih ga je čakala še nočna straža. Odkloniti jo, bi pomenilo, podpisati si smrtno obsodbo. Toda dobri Bog je varoval nedolžnega škofa; tudi bolan ni bil. Po dolgotrajnem trpljenju mu je bilo v veliko tolažbo, ko je prejel pošiljko s pripravami za sv. mašo in tudi makarone. Ko je zopet mogel s p. Konstantinom darovati najsvetejšo daritev, so vsi pretakali solze. »Jokali smo od radosti in znova začeli živeti,« je oddal. (Kraljestvo božje.)

Pomembnejši godovi in prazniki meseca maja

(Iz: Rimski martirologij in Dr. Fr. Ušeničnik, Katoliška liturgika.)

Ves ta mesec se obhajajo »šmarnice«, to so posebne pobožne vaje v čast prebl. Devici Mariji. Začeli so to majniško pobožnost v mnogih deželah že v 18. stoletju, po naših pa so se udomačile v sredi 19. stoletja. Papež Pij VII. je dovolil vsem vernikom, ki v mesecu maju javno ali zasebno opravljajo kako posebno pobožno vajo ali vršé kako krepost v čast Devici Mariji a) odpustek 300 dni za vsak dan, b) popolni odpustek enkrat v mesecu maju ali v prvih osmih dneh v juniju; pogoji: spoved, sveto obhajilo in molitev v namen sv. Očeta. —

7., 8. in 9. Križevi ali prošnji dnevi. Procesije tri dni pred Vnebohodom Gospodovim, križev teden je v svoji škofiji okoli leta 470 uvedel sv. Marnert, škof v Vienni, in sicer zato, da bi si ljudstvo z molitvijo in pokoro izprosilo božje pomoči zoper hude stiske, ki so takrat trle one kraje, papež Leon III. pa je okoli l. 800 te spokorne procesije ukazal za vso Cerkev. Zdi se, da je tem prošnjim dnevom pred Vnebohodom povod bil poganski obred. V mesecu maju (10., 12., in 13., ali pa 17., 19., in 20. dan maja) so hodili pri Rimljanih »poljski svetniki«, s klasjem ovenčani po ozarah okoli njiv in prosili bogove blagoslova za polje.

10. Vnebohod Gospodov, praznik, posvečen spominu, da je ta dan štiri-deseti po Veliki noči, Gospod šel v nebesa. Pri sveti maši se po evangeliju ugasi velikonočna sveča, v znamenje, da je Gospod šel v nebesa. V petek po Vnebohodu, se začne priprava na binkoštni praznik, devetdnevica v čast sv. Duhu, ki jo je ukazal papež Leon XIII.

12. Sveti mučenec Pankracij, ki je za časa cesarja Dioklecijana kot štiri-

rinajstletni deček obglavljen in je tako dosegel mučeništvo.

16. Sveti Janez Nepomuk, kanonik stolne cerkve v Pragi; ker kljub obetom in grožnjam ni hotel prelomiti spovedne molččnosti, so ga vrgli v reko Veltavo in je tako zaslužil mučeniško palmo.

20. BINKOŠTI, poleg Vel. noči najstarejši praznik. Pri Izraelcih so bile Binkošti zahvalni dan za žetev. Ker pa so Izraelci v tretjem mesecu po izhodu iz Egipta na Sinajski gori prejeli deset božjih zapovedi in so Binkošti praznovali v tretjem mesecu, so se Judje v poznejši dobi tudi tega dogodka spominjali na binkoštni praznik. To je vzrok, da nekateri cerkv. očetje primerjajo krščanski praznik judovskim Binkoštim, češ, kakor je Bog na Sinaju dal deset zapovedi, tako je Sv. Duh ta dan dal novo postavo milosti. Binkoštni ponedeljek in torek sta bila prejšnje čase zapovedana praznika, kar pa danes več ne velja. Po sedaj veljavnih liturgičnih pravilih se mora na binkoštno soboto blagosloviti krstna voda, tudi ko bi se voda, blagoslovljena na velikonočno soboto, ne bila prav nič rabila.

Teden po Binkoštih je **kvaterni teden.** Prvotno so bili kvat. dnevi samo v Rimu v navadi. V dobi Karolingov je sprejela to šego vsa zahodna Cerkev; vendar pa od kraja niso imeli povsod ob istem času kvaternega posta; šele papež Gregor VII. (l. 1078) in njegov naslednik Urban II. je (l. 1095) določil, da naj bodo kvaterni tedni: po prvi nedelji v postu, binkoštni teden, teden po prazniku Povišanja sv. križa (14. sept.) in po tretji adventni nedelji. Ker se v Rimu in v mnogih drugih krajih kvaterno soboto posvečujejo novi diakoni in ma-

šniki, je primerno, da kvaterno dneve še več nego sicer molimo za duhovnike. V srednjem veku je v nemških deželah prišlo v navado, da so se kvaterno dni, zlasti kvaterno nedeljo posebej spominjali tudi vernih duš v vicah. Ta običaj se je ohranil do naših časov tudi pri nas v onih krajih, ki so bile nekđaj pod nemškim vplivom.

27. Praznik presvete Trojice. Papež Janez XXII. je l. 1334 ukazal za vesoljno Cerkev, da se ima ta praznik obhajati prvo nedeljo po Binkoštih.

31. Praznik presv. Rešnjega Telesa. Veliki četrtek nas sv. maša in božji grob spominjata, da je Gospod ta dan postavil najsvetejši zakrament. Ker pa Cerkev veliki teden pred vsem obžaluje trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, in ima zato vsa liturgija na sebi znak žalosti, ni mogoče tiste dni dostojno praznovati velikega in veseliga dogodka, da nam je Gospod pri zadnji večerji dal presv. Evharistijo. Zato je Urban IV. l. 1264 ukazal poseben praznik presv. Rešnjega Telesa za četrtek po nedelji presv. Trojice. Zapoved Urbana IV. je obnovil papež Klemen V. na cerkvenem zboru v Vienni l. 1311. Procesija presv. Rešnjega Telesa kot izraz češčenja presv. Evharistije se je pojavila ponekod že proti koncu 13. stoletja pa je bila že povsod v navadi. Prvi in poglobilni namen te procesije je, da očitno izpovemo vero v najsvetejši zakrament in se slovesno zahvalimo Gospodu za neizmerno dobroto, ki nam jo je naklonil v sv. Rešnjem Telesu. Zato se vrši tudi na zunaj kolikor mogoče sijajno. V naših krajih pa je ta procesija že od početka dobila značaj tudi prošnje procesije. Pri tej procesiji so molili že nekđaj in molimo tudi še sedaj molitve zoper hudo uro in prosimo blagoslova za polje. Ob poti, koder gre sprevod, se postavijo štirje oltarji. Pri vsakem oltarju se sprevod ustavi, odpoje se oddelek evangelija, ki govori o sv. Evharistiji, mašnik odmoli molitve zoper hudo uro in podeli blagoslov. Ko se vrne procesija v cerkev, se dá blagoslov. (Naš zvon)

Katoliška mladina v Nemčiji

Število mladinskih skupin v Zvezi nemških katoliških mladcov, se je povečalo od 4360 leta 1929 na 6110 leta 1933. skupaj so šteje lani 365.000 članov proti 387.000 l. 1929. Padec prihaja od tod, ker so se organizacije v teh štirih letih dopolnjevale z rojstnimi letniki štirih vojnih let. V rednih letih prihaja v Nemčiji iz šol približno po 1.200.000 učencev in učenk. Namesto tega jih je prišlo 1930. leta 793.000, 1931. leta 700.000, 1932. leta 650.000 in 1933. leta 695.000. V tekočem letu bo zapustilo šole približno 1.300.000 učencev in učenk.

V zveznem okviru je 1.400 godb z 12.400 godci, 1660 dramatičnih krožkov s 23.800 člani, 850 pevskih zborov s 14.650 pevci, 740 šahovskih krožkov s 7700 igralci.

Z našega razgledišča

KAMNIK. Vincencijeva konferenca bo imela v nedeljo 6. maja popolne ob ¼4 svoj redni občni zbor. Ob tej priliki ima predavanje o pomenu Vincencijevih konferenc predsednik šentpeterske konference v Ljubljani inspektor g. Janko Dolžan. Naj ta občni zbor zbudi še več zanimanja za kršćansko delo ljubezni.

IHAN. V nedeljo po Vnebohodu začnemo tridnevne duhovne vaje za žene in dekleta. Vodil jih bo g. misijonar M. Čontala. Vsa dekleta in žene vabimo, da se jih prav pridno udeležujejo. Jeseni jih bodo imeli možje in fantje.

HOMEČ. V maju so umrli:

Ivana Šuštar, Preserje 16, † 2. V. 1917.
Jurij Ulčar, Nožice 1, † 18. V. 1917.
Rudolf Šesek, Nožice 13, † 31. V. 1917.
Anton Vavpetič, Šmarca 40, † 21. V. 1918.
Fr. Tomšič, Šmarca 44, † 17. V. 1920.
Marjeta Pibernik, Šmarca 49, † 24. V. 1921.
Katarina Nastran, Homeč 29, † 25. V. 1925.
Marija Kosmač, Šmarca 26, † 8. V. 1922.
Anton Gostič, Homeč 45, † 27. V. 1925.
Franc Svetec, Šmarca 28, † 6. V. 1926.
Jak. Vavpetič, Šmarca 69, † 1. V. 1927.
Alojzij Hribar, Šmarca 39, † 4. V. 1929.
Terezija Jereb, Homeč 14, † 8. V. 1929.
Marijana Jeran, Šmarca 27, † 24. V. 1930.

Med umrlimi v maju se spominjamo tudi dušnega pastirja Simona Ramovš-a, ki je umrl 13. V. 1804, potem ko je pastiroval

na Homecu skoraj 30 let. On je bil izmed dušnih pastirjev prvi in edini, ki je umrl na Homecu. Pastiroval je v onem času, ko je baron Mih. Evstahij Rastern 1. 1788. ustanovil župnijo Homec in ji je daroval hišo, župnišče, velik, obsežen vrt, gozd in preskrbel župniku vsakoletni dohodek. Hiša barona Rastern je služila dušnim pastirjem na Homecu za stanovanje do 1. 1833., ko je kurat Fr. Brenkuš pozidal novo župnišče. (Gl. Naš list, št. 2, 1934, str. 6, Homec). Staro župnišče je stalo ob cesti in je služilo potem, ko je bilo sezidano novo župnišče, nekaj časa za šolo. A stavba je bila že tako slaba, da ni bilo več varno v njej stanovati; zato so jo z dovoljenjem patrona podrli leta 1885.

JARSE. Meseca aprila je Bog poklical v večnost g. Alojzija Martinc (umrl 7. IV. 1934) in Antonijo Urbas (rojeno Gabrič) (umrla 20. aprila 1934). Pogreba obeh umrlih se je udeležilo obilno število znancev. Naj počivata v miru! Žalujemo sorodnikom naše sožalje!

OPOZORILO.

Cenj. občinstvu in svojim cenjenim odjemalcem vljudno naznanjam, da nimam nikakih zastopnikov, ki bi smeli na moje ime prevzemati klobuke v popravilo in obenem prosim, da se obračate samo direktno na mene osebno ali na moj naslov

ANTON SKOK,
klobučar
Domžale - Rodica.

RAZNO

MISLI OB »ČELJUSKINU«

Ruska ladja »Čeljuskin« bi morala pozimi prepluti morja ob severnem tečaju. V takozvanem Berinškem prelivu jo je pa doletela huda neizgoda. Stisnili sta jo dve ledeni gori, da se je potopila. Vendar so se vsi brodolomci, bila sta 102 po številu, izkrcali na velikansko prosto plavajočo ledeno ploščo. Z ladje so znosili tudi zaloge živeža, obleko, stanovanjsko opremo itd. in se utaborili na plošči. Rusija je organizirala veliko rešilno akcijo, v kateri so se najbolj odlikovali letalci. V teku dveh mesecev se je letalcem posrečilo, da so večkrat pristali na ledeni plošči in vsakokrat vzeli nekaj Čeljuskincev s seboj, dokler končno niso vseh rešili. Ruska poročevalska služba je znala vsemu svetu tako živo poročati o reševanju »Čeljuskincev«, da je ves svet nekaj tednov bral časopise skoro samo radi teh poročil. Saj je pa tudi vredno poročati in čitati, kako požrtvovalno in s kakim junaštvom so drzni letalci pristajali na ledeni plošči, privezovali nesrečneže na svoja večinoma majhna letala in se srečno vračali na kopno.

Vse prav in mi nikakor ne bi radi, da bi bilo res, kar se šušlja, da je bila vse to samo igra, vprizorjena, da so jo filmali, in vse poročanje samo reklama za boljševiski film. Ruska poročila so zaenkrat samo to-

Noni in Mani

Islandska dečka. — Povest. Spisal Jón Svensson S. J.

1. Čarobna piščalka.

V času, ko sem v svojem enajstem letu še živel v domovini v ljubkem mestecu Akureyri, ob krasnem zalivu Eyafjördur na severnem Islandskem, nas pride nekega dne obiskat mož, ki smo mu rekli Arngrim. Bil nam je nekoliko v sorodu, zato smo ga tudi z veseljem sprejeli.

To še ne bi bilo nič posebnega, ko ne bi imelo posledic, ki so odločale za vse moje prihodnje življenje.

Ko se malo pokrepča, vpraša Arngrim, ali naj nam ne bi malo zsviral na flavto.

»O, dajte,« odvrnemo mu vsi kot iz enega grla.

Silno sem bil radoveden; doslej namreč še nisem videl takega svirala. Arngrim izvleče ličen hranilnik, ga položi dostojanstveno na kolena in ga odpre. In prikaže se krasna črna gladka flavta. Bila je še na več delov in treba jo je bilo šele zložiti. Ko jo sestavi, nastavi čudno stvarco na ustne in prične svirati.

Bil sem kar očaran. Mili glasovi so me kar prevzeli, kaj tako lepega dotlej še nisem slišal.

Arngrim je pa tudi vzorno sviral. Sviranje je bila njegova strast in

pravil je, da nikdar ne gre na pot, ne da bi vzel s seboj flavto.

Preden je kaj zaigral je vselej razložil kaj pomeni.

Tako smo slišali najrazličnejše melodije, nemške, danske, francoske, in angleške. Nekatero so mi tako ugažale, da sem si jih za vedno zapomnil.

Vedno bolj sem bil navdušen za te lepe mehke glasove.

Saj je bila to prva glasbena zabava v mojem življenju.

Ko so zvečer že vsi šli počivat, se tiho splazim v sobo našega gosta in ga poprosim, naj me nauči igrati.

Arngrim se zelo začudi moji mladostni navdušenosti, prime me za roke in reče:

»Moj mali prijatelj, tega ne bi pričakoval; a žal mi je mogoče ostati tu le to noč. Zato bo čas najbrž prekratek, da bi te navadil.«

»O, saj se bom potrudil, nauči me vsaj glavnih reči nocoj.«

»Zdaj! Nocoj, ko so šli že vsi počivat! Misliš, da smeva?«

»O pač, smeva. Saj lahko svirava čisto lahno.«

Arngrim se je čudil moji gorečnosti. Nazadnje se je vendar vdal in mi je pokazal, kako naj začnem.

Ostal sem pozno v noč pri njem in sem se neprestano vadil. Za zdaj, sem si mislil, že dovolj znam, do konca se navadam že sam.

Nato začnem:

»Zdi se mi, da je sviranje najlepše, kar sem kdaj slišal.«

»Res je, moj mali. Skrivnostno čarobni so ti glasovi, še živali se jim ne morejo ustavljati. Kače in podgane, celo ribe v morju lahko z njimi očarajo. Pravijo, da je v nekem nemškem mestu nekdo tako lepo sviral podganam, da so od vseh strani prihitele in šle za njim.«

Zavzet nad tem, vprašam:

»Pa se li res dado ribe v morju, kakor praviš, privabiti s sviranjem?«

»Gotovo, moj dragi.«

»O, potem mi povej, kako se to naredi.«

»Veslati je treba na morje na samotni kraj, tam mirno obstati in nato igrati, najbolje z zategnjenimi, pretresujočimi glasovi. Če dolgo vztrajaš, privabiš ribe na površje, polagoma priplavajo od vseh strani in gredo za čolnom, kamorkoli plove.«

»Ali res? Kaj misliš, ali jih bom tudi jaz lahko privabil?«

»Tudi ti, če le zadeneš prave glasove.«

Ker je bilo že pozno, sem moral iti v posteljo. Sanjal sem samo o flavti in sviranju.

Podgan in kač na Islandskem ni, a je zato rib dovolj. Morje okoli in okoli in zajedi so jih polne.

Trdno sem bil odločen: flavto moram imeti, potem bom vabil ribe.

liko priznala, da so bili med »Čeljustinci« trije kinooperaterji.

Toda navsezadnje, čeprav bi bila to velika potegavščina, je še vendar vredna, da nas časopisje o njej seznanj. Saj je že način, kako so nas potegnili (če so nas potegnili), sijajen! — Mi bi želeli samo še, da bi nam ruska boljševiška poročevalska služba postregla tudi z drugimi velikimi in zanimivimi podatki iz svojega območja. In tudi o teh naj bi svetovno časopisje polnilo svoje stolpce. Predmet je gotovo tak, da če bo samo površno opisan, da ga bodo čitatelji z vsem zanimanjem čitali. Imela bodo ta poročila tudi to prednost, da bodo resnična. To so poročila o trpljenju političnih kaznjencev, preganjanju katoliških škofov in duhovnikov. Kako z njimi postopajo na Soloveckih otokih, koliko jih je pomrlo radi lakote pri kopanju prekopov itd.

*

Ali je Dunaj rdeč ali krščanski? »Ponedeljski Slovenec« z dne 23. aprila poroča:

Po 15 letih socialdemokratske vlade je Dunaj spremenil svoje obličje. Dobil je novo samoupravo, novega župana, nov odbor. Zalostni dogodki februarске revolucije so obnovo pospešili in kar so pred enim letom nekateri izražali kot željo, se je po krivdi socialnih demokratov samih oziroma njihovih levičarskih priganjačev uresničilo. Na županovi mizi na magistratu, stoji zopet križ, kot znamenje, da je zavlada popolnoma nov duh na Dunaju, ki se je vrnil

nazaj h krščanstvu. V velikih stanovanjskih trdnjavah, kjer so bili pred 6. februarjem vzdane strojnice in topovi, se polagoma odpirajo kapelice in cerkvice, razvija se dušno pastirstvo tam, kjer so bila središča stanovskega sovraštva in protikrščanske gonje.

Kako so Dunajčani sami sprejeli te spremembe? — Teško je v enem stavku odgovoriti na tako obširno vprašanje in nevarno je iz nekaj bežečih vtisov delati splošne sklepe. L. 1932. so krščanski socialci dobili pri občinskih volitvah nekaj čez 20% vseh glasov, ostalo so pobrali v večini socialdemokrati in nekaj tudi Vsenemci ter narodni socialisti. Toda s tem nikakor ni rečeno, da krščanski socialisti nimajo pravice, da na Dunaju vladajo. Svoje dni je dr. Lueger razpolagal z ogromnimi večinami Dunaja in to dolga leta. Dunajsko prebivalstvo brez dvoma ni v enem desetletju spremenilo svoj svetovni nazor in šlo v socialdemokratski tabor pri preobratu, ker so socialisti Dunaj kratkomalo vzeli v svoje roke ter ustvarili v občini strahovlado, ki se ji je prebivalstvo v težavnih, lačnih povojnih letih moralo upogniti, če je sploh smelo računati na kakšno pomoč. Ni res, da bi bil Dunaj najprej zavrgel svoje stare krščanske tradicije in poklical na oblast socialdemokrate, res je nasprotno, da so socialisti dneve preobrata izkoristili, da so si oblast uzurpirali ter nato uporabljali vsa sredstva, da so Dunaj od zgoraj dol pordečili. Priznati pa se mora socialdemokratski upravi, da je za dunajsko prebivalstvo ve-

liko storila. Če naštejemo samo dejstvo, da so dobili stotisočij udobna stanovanja, je to le ena zasluga, za katero je bilo prebivalstvo socialdemokratski stranki hvaležno, ne da bi s tem hotelo izjaviti, da je sprejelo tudi njihove svetovne nazore. Saj imate tudi med koroškimi Slovenci cele trume slovenskih kmetov, ki so volili rdeče. Zakaj? Ker so postali marksisti? Neumnost! Zato, ker so bili stranki hvaležni, da se je zavzemala za njihovo starostno zavarovanje.

Dunajsko prebivalstvo, ne samo tistih 20 odstotkov zvestih, ampak tudi večina ostalih, ki so iz teh ali drugih razlogov nosili svoje glasove socialistom, se je oddahnilo, ko je izginila na rotovžu rdeča zastava. To bo moral izpovedati tudi vsak inozemski opazovalec, ki se je mudil tukaj, se razgovarjal z ljudmi, in ki hoče biti v svoji sodbi nepristranski. Dunaj je imel rdeče diktature dovolj in mu je odleglo, ko je izvedel, da je ni več.

*

Rdeča zastava s križem. Tretji dunajski podžupan dr. Winter je predložil novo zastavo in sicer rdeče barve s črnim križem na sredi, kar naj »priča za stanovsko vzajemnost vsega nekdanj socialističnega in krščanskega delavstva«. Njega v velikih državnih svetih silno spoštujejo in vidijo v njem levičarsko usmerjenega krščanskega revolucionarja, ki hoče na vsak način uresničiti skupno stanovsko fronto delavstva.

Komaj je bil Arngrim drugi dan iz hiše, že stopim v sobo k očetu.

Sedel je pri pisalniku.

Takoj mu povem svojo prošnjo: :

»Oče, tako rad bi sviral; prosim, dajte mi novcev, da si kupim flavto, kakor je Arngrimova.«

Debelo je pogledal, odložil pero, se zavrtel na stolu in dejal:

»Tako, flavto bi rad kupil? Pa ali ne veš, da je draga? Mislim, da bo najbolje, da malo počakava. Pozneje se še pogovoriva.«

»Oh, potem si pa kupim rajši cenejšo. Tako rad bi se vadil sviranja.«

Smehljajoč se odvrne oče:

»No, otrok moj, če si je res tako želiš, greš lahko v mesto in kupiš majhno pločevinasto flavto. Le povej, naj jo zapišejo na moje ime.«

Zahvalim ga in pohitim v mesto. Za četrte ure sem že imel lično flavtico iz pločevine.

Vsak dan sem se vadil v sviranju z veliko vnemo. Kmalu sem znal vse znane mi napeve. Posebno sem se trudil naučiti se zategnjenih, pretresujočih glasov.

Ko bi bil takrat slutil, koliko trpljenja bo ta »čarodejna flavta« prinesla v nekaj dneh meni in mojemu mlajšemu bratcu, bi jo bil na mestu vrgel v ogenj.

A slutil nisem ničesar in sem šel veselo in brezskrbno v nevarnost, ki me je čakala ...

2. V pristanišču.

Še eno težkočo sem moral premagati. Dobiti sem moral dovoljenje, da poveslam ven v veliko zajed¹ (fjord).

Da ne bom sam, poiščem najprej mlajšega brata Armana in mu rečem:

»Ej, Mani (tako smo mu rekli doma, mene pa so imenovali Noni), ali bi hotel iti jutri z menoj malo veslarit po zajedi?«

»Prav rad. Pa kaj boš tam?«

»Nekaj čisto posebnega. Ribam bom sviral na flavto.«

»Kako! Ribam boš sviral na flavto? Kaj misliš, da te bodo poslušale?«

»O, pač, in videl boš nekaj novega. Ribice bom k sebi privabil. Pa ne smeš tega nikomur praviti, drugače nama mama ne dovolijo.«

Mani obljubi.

Nato sem šel k materi in jo poprosil, naj mi dovoli, da jutri poveslava ven ribarit.

Mati so mi dovolili, pa kakor navadno le, če bo lepo vreme in če ne odvešlava predaleč od brega.

Ta pogoj mi ni bil prav ljub, saj sem hotel veslat vprav dalje ko navadno. Vendar tega nisem pokazal, sem jo zahvalil in šel.

¹ Zajedi (fjordi) so ozke, dolge globoke zarezé v breg, zlasti v severozapadnih evropskih državah.

To je bila napaka, ki se je kmalu maščevala.

Drugi dan je bilo vreme krasno, sončno in čisto brez vetra. Nebo je bilo modro in zrak poln vonja nešteti divje rastočih cvetk.

Kako sva bila vesela! Saj si boljšega vremena nisva mogla želeti.

Že zarana sva se pripravila. Potisnila sva v vodo svoj rdeče in zeleno pobarvani čoln. Jaz sem vzel s seboj svoje ribarske priprave. Dolgo vrstico namreč, ki je bila na njenem koncu privezana plavajoča svinčena riba. Izmed čeljusti sta ji visela dva trnka. Vsakemu sem za vabo pritrđil rdečo cunjico, ki jo ribe rade popadejo.

Hotel sem vprav bratcu pomagati v čoln, ko pride stara žena; imenovala se je Tordis in je bila vdova. Navadno so ji rekli stara »Vala«. To ime so imele pri Normanih v poganskih časih vedeževalke. Tordis pa ni bila vedeževalka, temveč je bila dobra, pobožna starka.

»Kam pa, otroka?« naju vpraša.

»V zajed pojdeva ribarit.«

Tordis zagleda flavto, ki mi je gledala iz žepa.

Nekoliko sem bil v zadregi.

»Bom, tako mimogrede.«

Tordis me ostro pogleda in reče:

»Ne vem, kako je to, zelo sem v skrbeh radi vaju; pa upam,« dostavi počasi, »da vaju bo Bog čuval z močno roko.«

DELAVČEV POČITEK

Po okrožnici Leona XIII.: Rerum novarum

60. »In na podoben način je še več stvari, ki jih je treba pri delavcu zavarovati s pomočjo države, in sicer najprej duhovne dobrine. Čeprav je umrljivo življenje kakorkoli dobro in zaželjeno, vendar ni ono tisto zadnje, za kar smo rojeni, temveč le pot in sredstvo za življenje duše, ki se ima spopolniti v spoznanju resnice in v ljubezni do dobrega. Duša je, ki nosi izrazito podobo in sličnost božjo in v kateri biva ono dostojanstvo, na podlagi katerega je bilo človeku naročeno, naj gospoduje nad vsemi nižjimi bitji in naj si v svojo korist napravi pokorno zemljo. »Napolnite zemljo in podvrzite si jo in gospodujte nad ribami in morju in nad pticam pod nebom in vsem živalim, ki se gibljejo na zemlji.« (1. Moz 1, 28). Vsi ljudje so v tej stvari enaki in ničesar ni kar bi razlikovalo bogatine in uboge, gospodarje in služabnike, vladarje in državljanje, kajti isti je Gospod vseh (Rimlj 10, 12). Nikomur ni dovoljeno nekaznjeno kršiti človeško dostojanstvo, s katerim celo Bog sam ravna z velikim spoštovanjem, niti ne sme ovirati prizadevanja za ono popolnost, ki je primerna za večno življenje v nebesih. Da, v tem pogledu človek celo prostovoljno ne sme dovoliti, da bi kdo ravnal z njim neprimerno njegovi naravi, ali hotel zasuznjiti njegovo dušo; kajti tu ne gre za pravice, glede katerih ima človek proste roke, ampak gre za dolžnosti do Boga, ki jih je treba zvesto spolnovati.«

61. Iz tega sledi, da je ob prazniških dneh potreben počitek od dela in truda. Vendar naj pod tem nihče ne razume nekako večje uživanje lenega brezdelja, in še manj brezdelnost, po kakršni mnogi hrepene, ki naj bi pospeševala napake in podpirala zaprav-

ljanje denarja, ampak vsekakor le počitek od dela, ki je posvečen po veri. Počitek, zvezan z vero, človeka obrne proč od del in opravil vsakdanjega življenja, da ga privede nazaj k premišljevanju nebeskih dobrin in da večnemu božanstvu skaže pravično in dolžno čiščenje. To je predvsem bistvo in to vzrok počitka, ki ga je treba imeti ob prazniških dnevih, kakor je to že Bog v stari zavezi s posebnim zakonom določil: »Spominjaj se, da posvečuješ sobotni dan« (2. Moz 20, 8) in sam ga je dejansko učil, ko je bil takoj, ko je človeka ustvaril, skrivnostno počival: »Sedmi dan je počival od vsega dela, ki ga je bil naredil.« (1. Moz 2, 2.)

Leon XIII. ima v tem poglavju pred očmi vso pogubnost sedanjega družabnega in gospodarskega sistema, ki se prav posebno pokaže, kadar pride govor o pravicah delavca, ki jih ima kot človek, ki ima dušo in telo, ter enake dolžnosti in enake pravice, da ohrani eno in drugo. Pogubnost ima svojo korenino v tem, ker ta sistem ceni človeka-delavca manj kot stroj in žival; zato manj skrbi zanj kot za stroj in žival.

Delavci imajo pravico do počitka, ker so njihove moči omejene. Res, da ne potrebuje vsak delavec enako počitka, kar je odvisno od dela, starosti, zdravstvenega stanja itd. Naravno pravo zahteva, da delavec dobi toliko počitka, da nadomesti in ohrani eno sile in moči, ki jih je pri delu izgubil. Ako tega ne stori, škoduje lastnemu zdravju in življenju ter predčasno telesno opeša. Res, da je človek vztrajen za delo, toda Stvarnik pa tudi hoče, da je človek srečen na zemlji. V to pa potrebuje razvedrila in poštene zabave, po kateri ne boli glava, ampak se je rad spominja kot srečnih ur.

Pri teh besedah mi je postalo nekako čudno pri srcu. Po kratkem molku nadaljuje starka:

»Čuj, Mani, ali ne bi rajši opustila to namero?«

»Zakaj pa?« vprašam jaz.

Kazoč na mojega bratca, odvrne:

»Utegne se vama kaj zgoditi, je nevarno za majhna dečka, da bi veslala sama daleč ven po zajedi.«

Nekoliko sem pomislil in sem že hotel odnehati. Tedaj zakliče Mani:

»No, ali ne pojdeva?«

»Da«, odvrnem nehote, »takoj odveslava.«

Poskusil sem premagati bojazen in sem rekel Tordi:

»Ne bi rada opustila, kar sva sklenila. Že dolgo sva se veselila na to in starši so nama dovolili.«

»No, v božjem imenu,« pravi starka, »pa vsaj mimo rtiča Oddeyri ne veslajta, ostanita med ladjami v pristanu; tu je dovolj prostora, da se zabavata.«

»Da, bova že previdna.«

Pomagal sem Maniju v čoln, skočil vanj še sam in odrinila sva od brega.

Maniju je srce igralo veselja, ko je čoln mirno drčal čez lesketajočo se čisto vodo.

»Kako lepo, kako lepo!« je vzklikal in ploskal z rokama.

Še nekajkrat sem se uprl z veslom ob peščeno dno in kmalu sva bila na globokem.

Ker je bil Mani še premajhen, da bi veslal, mu dem: »Čuj, Mani, ti si vrl dečko. Danes boš krmar.«

To mu je bilo všeč. Takoj zavzame svoje mesto. Jaz pa sedem na klop, poprimem za vesli in že sva drčala v hitri vožnji čez srebrnojasno vodo, na kateri so sončni žarki odsevali ko zlato.

V velikem pristanišču so bile zasedrane tuje ladje in se kopale v morju, ki je bilo tam temnomodro, in v svetlem, gorkem sončnem soju.

»Noni«, me vpraša bratec, »ali ne bi šla naprej do ladij, da bi si jih ogledala.«

»Da, Mani, le pojdiva; saj časa imava dovolj. Le naravnaj tja.«

Bilo je kakih dvajset ladij zunaj v pristanišču, skoro vse so bile danske trgovske ladje iz Kopenhagna; tudi neka norveška ladja za lov na kite je bila tam in neka angleška zabavna jahta.¹ Njen lastnik, bogat lord, je bil prav takrat na izletu v notranjosti otoka.

Največja in najlepša od vseh pa je bila »La Pandore«, francoska vojna ladja, ki je bila najdalje proti severu. Bila je že več dni tam in se je pripravljala, da se kmalu zopet vrne na Francosko.

(Dalje prihodnjč.)

¹ Jahta je lahka ladja z enim jamborom.

Delavec pa nima samo pravice do počitka, ampak celo dolžnost, da si počitek pribori. To pa ne samo radi telesnega zdravja in življenja, katerega gospodar je Bog, ampak prav posebno zaradi svoje neumrljive duše. Dolžnost ima, da skrbi za svoje duševno spopolnenje, s tem, da oplemeniti in izobraziti svojega duha. Delavec brez počitka postane vedno bolj podoben stroju, tuj mu je vsak duševen dvig in tu je eden glavnih vzrokov, zakaj mnogi delavci nimajo vere. Beseda božja, ki se oznanjuje v cerkvi, kjer so vsi enaki, ublaži nasprotstva med stanov, duši da potrebnega pouka v verskih resnicah, da se dviga od vsakdanjih skrbi in opravi k svojemu Bogu; sv. maša in sv. zakramenti pa potrebno moč, da delavec kroti lastno poželenje in se ustavlja zapeljevanju sveta.

Kdor delavcu krati počitek in mu ne da prilike, da bi se duševno udejstvoval, kar je od mladih nog bil vajen, ubija tudi njegov značaj. Znan nam je mož, ki meni, da mora kot vzgojitelj kazati svojo naprednost tudi v cerkvi, da ne pusti svoje žene v cerkev kot je bila od mladih nog vajena. In kaj je s tem dosegel? Mesto naprednosti se žene polašča otnostno, strah pred ljudmi — ubit značaj. In ta tring še misli, da je dober mož.

Govorimo o verski dolžnosti tudi kot kristjani, ki smo pod smrtnim grehom dolžni biti pri sv. maši vsako nedeljo in zapovedan praznik, ako nas ne izgovarjajo nedolžljive dolžnosti in velike težave, katerih ne moremo premagati. Ali delodajalci kdaj mislijo na to, da sami naprtijo sebi vse grehe, ako brez zadostnega vzroka silijo svoje delavce k delu, da ne morejo zadostiti svoji verski dolžnosti? Ali vedo odgovor na vprašanje, zakaj takih podjetij toliko propade? »Ako Gospod hiše ne zida, zastoj se trudijo zidarji,« trdi sv. pismo in vsakdanja skušnjava.

Res je, da ni vedno kriv tega greha podjetnik, ampak zanikerni delovodje, ki so pravi najemniki, katerim še-le v soboto podjetnik vest izpraša, ko opazi, da se je v podjetju med tednom premoalo naredilo in zato naženejo delavce v nedeljo v tovarno, da se nadomesti primanjkljaj. Ali bi bilo treba tega, ako bi ti gospodje že v ponedeljek računali s tem, da ima teden 6 delavnih dni! Izgovor: »Preveč naročil smo dobili,« ne drži. Vzemite brezposelne na delo, ki vedno pritiskajo na kljuko pri tovarni! S tem bi pomagali tudi pri reševanju sedanje brezposelnosti.

Dolžnost počitka veže delavce, očete in matere tudi radi vezi z lastno družino. Ako nedeljskega počitka ni, godi se enako ali vsaj podobno kot očetu, ki je zvečer pozno prihajal domov, zjutraj pa zgodaj odhajal na delo: in je sam rekel: »Mene lastni otroci ne bodo poznali, ako pojde tako dalje.« Vsakdo lahko sam misli, kako je v taki družini družinsko življenje.

Od počitka pa ima korist tudi podjetnik. Znano je, da spočiti delavci lažje in boljše delajo, tudi več naredijo in je v obratih manj nesreč, kjer delavci morejo spočiti paziti na nevarnosti pri strojih itd. Koristil pa bi dosledno izveden počitek tudi državi, ker bi se s tem število brezposelnih jako zmanjšalo.

Vsi ti razlogi jasno kažejo, da je v prvi vrsti dolžnost države, ki edina tu more napraviti red, kjer so ljudje v svoji kratkovidnosti napravili nered, katerega je Stvarnik s svojo zapovedjo hotel preprečiti: »šest dni delaj, sedmi dan pa počivaj!« x.

*

Naš članek o revoluciji v Avstriji v zadnji številki Našega lista je dal nekdo ponatisniti na posebnem letaku in ga razdeliti. Prav je, da se resnica kar mogoče razširi. Vesti iz Avstrije nam še vedno poročajo, kako se avstrijska vlada prizadeva, da bi urenila državo po socialnih okrožnicah papežev. V katoliških časopisih smo brali, da je papež Pij XI. pohvalil to prizadevanje.

OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK

ZDRAVA MARIJA!

Dan že zapira oči
Veterc iz dalje molčeče
tiho zvonjenje prinaša:
Zdrava Marija!

Duša poslušna, drhti;
kakor dih tihe sreče
tajno se v nji mi oglašča:
Zdrava Marija!

Kadar moj dan se zmračí,
zadnji naj dih mi šepče:
preden zaprem v vek oči,
Zdrava Marija!

POMLADNI ČAS.

Kamor se oko ozre,
glej, povsod že vse cvete;
vse raduje se, prepeva,
radost širni svet odeva:

tam cveto potočnice,
tu velikonočnice;
povsod okoli pa čebele
letajo po njih vesele.

Rajska vsakemu se zdi
doba sončne pomladi —
a prekmalu nas ostavi,
vroča doba nas pozdravi.

Oltar za Marijo.

Koncem aprila so zapeli pri fari zvonovi
majnikovo pesem. Mala deklica je šla iz
šole. V cerkvi je videla, kako so odrasla
dekleta pripravljale šmarnični oltar. Neiz-
rečeno lep je bil. Marija je bila vsa v cvet-
ju, a sama še lepša, kakor vse cvetoče
rože. Kako bi deklica rada pomagala oltar
krasiti! Pa ni upala med odrasle.

Urno je pohitela proti domu. Med potjo
se ji je zdelo, da jo na travniku prosijo
drobne cvetke: »Deklica, utrgaj nas! Nesí
nas Mariji na oltar!«

Brž jih nabere nekaj vsake vrste in jih
nese domov, da jih postavi na šmarnični
oltarček v hišnem kotu in poje:

»Tebe, Marija, želim proslaviti,
šopek cvetlični prinesem ti v dar —
sklenila sem vselej te zvesto ljubiti,
o, ne zavrzi darilca nikar!«

Tako je zapela njena duša, tako je od-
mevilo v njenem dekliskem srcu.

»Marija, kaj bi pa še rada?« je otroško
vprašala potem. »Kakšnih cvetic pa še po-
grešaš?«

»Nezvenljivih, neminljivih, večno lepih«,
ji je tajnostno zašepetal neki glas.

»Kje naj jih pa dobim?«

»Pri mojem božjem Sinu!«

»In kam naj jih vsadim?«

»V svoje srce! Saj si brala v šoli: Oltar
najlepši je srca oltar ...«

Deklica se zamisli. Lepo je ozaljšal Ma-
rijo in šmarnični oltarček. Krasen je po-
gled nanj. Domača hiša je kakor cerkev ...
Toda čez par dni ...? Vse bo zvenelo. Tre-
ba bo novega cvetja.

Sedaj razume tisti tajnostni glas: Marija
želi še drugih cvetic, neminljivih, nezvenli-
vih, večno lepih.

Za šmarnični oltarček je res natrgala no-
vega cvetja, in skrbela še ves mesec za
njegovo lepoto. A utrjevala se je odločno
tudi v misli: Vse to bo za Marijo premalo!
Mati večnega Boga hoče tudi večno lepega
cvetja. Kakor skrbim za šmarnični oltar-
ček v naši hiši, tako in še bolj moram
skrbeti za oltar Marijin v svojem srcu. Moje
srce naj bo Marijin oltar! Marija in Jezus
naj v njem prebivata! In lep, čist bel mora
biti ta oltar mojega srca! To hoče Marija!
To hoče Jezus!

Kukavici.

Kukaj, ptička
kukavička,
svoj »kuku!«
Daj, pogledi
tja domov
v moje kočē
ljubi dom,
kjer sta oče
mati draga

Pa pozdravi
mamko drago,
pa ji pravi
o nje sinu,
pa očeta
mi pozdravi,
draga ptička,
kukavička!

Zlati malik.

Hromacij, rimski oblastnik, ni bil krist-
jan. V svoji zmoti je častil poganske ma-
like. Bil je malikovalec.

Nekoč pa zbolil na smrt. V tej nadlogi
pokličče k sebi sv. Sebastijana in ga prosí,
naj ga ozdravi.

Sv. Sebastijan pride in pravi Hromaciju:
»Rad te ozdravim v imenu Jezusovem, a
poprej moraš razbiti in pokončati vse svoje
malike.

Hromacij, četudi nerad, obljubi, da hoče
to storiti. In res ukaže pokončati vse ma-
like, razen enega samega, malega zlatega,
katerega je najbolj cenil in ljubil.

Drugega dne pride zopet sv. Sebastijan
ter molí in blagosloví bolnika v imenu Je-
zusovem. A Hromacij ni ozdravel. Zato
vpraša svetnik bolnika:

»Hromacij, ali imaš morda še kakega
malika v hiši?«

Ta odgovori odkritosrčno:

»Še enega samega zlatega, ki ga imam
za spomin na svojo družino.«

In sv. Sebastijan mu odvrne »Dokler tudi
tega malega, zlatega ne pokončaš, ne mo-
reš ozdraveti.«

In ko je Hromacij ukazal tudi zadnjega
malika razbiti, je takoj zdrav skočil iz svoje
postelje.

Kakor Hromaciju, enako se godi tudi
grešniku, ki bi se rad poboljšal, pa se noče
odpovedati vsem grešnim nagnenjem svo-
jega srca.

Trpljenje duhovnikov v sovjetski Rusiji.

Duhovnika Traiga so sovjeti prvi-
krat zaprli marca 1923. Zaprt je bil
dve leti. Drugič so ga zopet zaprli de-
cembra 1927 in ga za pet let poslali
na prisilno delo. Kazen je prestal na
Solovjeckih otokih. Čeprav jo je z le-
tom 1932 prestal, so ga še obdržali v
kazenskem taborišču. Večkrat je zah-
teval, naj mu povedó, zakaj so ga pri-
jeli in zaprli, a odgovora ni nikdar do-
bil. Dne 5. julija 1932 so ga z nečlo-
veškimi mukami hoteli prisiliti, naj
se odpove veri in duhovništvu. Zaradi
teh muk in strašne strogosti se je
Trajgu omračil um. Junija 1. 1933
so ga skupaj s škofom Matilonizem in
petimi duhovniki odpeljali v Lenin-
grad v ječo. Hudo bolnega so odpe-
ljali v samotno celico. Tam v vsej osa-
melosti je moral prestati strašno du-
ševno trpljenje. Po preteku enega le-
ta najhujših muk so Trajga prepeljali
v prisilno taborišče, kjer pa je umrl
že prvo noč po prihodu. »Umrli je za-
radi hude duševne razrvanosti«, tako
se je glasilo uradno poročilo.

Številke o protiverskem divjanju v Španiji.

Porušenih je bilo leta 1931 55 cer-
kvá, leta 1932 51, leta 1933 pa 50.
Cerkev sv. Jožefa so šteli med naj-
večje narodne umetnine. V jezuitskem
samostanu v Madridu je zgorelo
100.000 knjig. Istočasno s samostani
in cerkvami so bile često požgane tudi
šole. Katoličane je to divjanje zdrami-
lo in že pri zadnjih vojtvah so odnesli
sijajno zmago.

MAGNIFICAT

Magnificat je Marijina gorska pesem. Dvakrat bremo o Mariji, da je bila v gorah. Prvikrat je hitela v gore k sorodnici Elizabeti, drugikrat je stala na Kalvariji ob križu svojega Sina. Obkrat so gore nosile in oklepale njeno silno, neizmerno radost in bolečino. David vriska in plaka v svojih psalmih in podobe njegovega občutja, kadar je najsilnejše, so vzete z gora. Marijin slavospev se najlepše moli v gorski tihoti in samoti. Žalostna Mati božja s prebodenim srcem nas najbolj presune, če jo zagledamo v gorskem zakotju. Gore so božji zvočniki, ki vrisk in vzdih človeškega srca na skrivnosten način dvignejo in povišajo v nepopisnem obsegu. Za najvišjo radost v gorah nimaš primernejšega izraza ko tiho zahvalno molitev; za najglobljo bol v gorah nimaš pretresljivejšega plača ko zamišljen molk. Hvalno molitev in molk, oboje najdemo pri Mariji, ko je stala v gorah z radostnim in žalostnim srcem. Marija je varuhinja gorcev in planincev. Ako vidiš belo cerkev na slovenskih vrhovih in ne veš, komu je posvečena, reci, da je Mariji in le v malo slučajih bi se zmotil. Ne pozaben nam ostane praznik Marijinega obiskovanja: 2. julija 1915: ko smo šli z večjo družbo v Marijino goro in smo gori zapeli slovesno pesem: »Moja duša poveljuje Gospoda.« Gost, ki je sedel na klopi izven naše družbe, je bil nad pomembnostjo in primernostjo tega Marijinega speva tako zavzet, da je v zahvalo vsem pevcem poravnal račun za pogoščenje na gori. »Stokrat že sem bil na gori!« je solzan pripovedoval, »pa še nikoli nisem tako čutil Marijine bližine kot danes ob vaši pesmi.«

13

LETALČEVO PISMO

Redkokdaj se zgodi, da bi učenec pisal tako pismo svojemu učitelju, kakor ga je pisal vojaški letalec A. Š. svojemu bivšemu vzgojitelju. Berite in sodite sami! »Ne bojte se zame in za moje življenje! Ni življenje najvišja dobrina. Višja je ljubezen. Ne tista, ki ste jo včasih grajali, da postaja na pošti; da dobiva poštno postajna pisma, da se sprehaja po parkih. Ne tista, ki zajame v molitveniku lepo misel o Bogu, pa že misli, da nosi Boga v svojem srcu. Ne tista, ki se metuljsko povrti in poigra na enem kraju in vrtoglava hiti spet na drugo svatbo. Ne, ne! Letalci smo in hočemo biti večje vrste metulji. Vzvišeni smo nad vsemi vrhovi, za nas velja ena sama ljubezen: zvestoba do idealov. Prosim, ne mislite, da je to izrečeno v lepi fantaziji, to je tako v resnici. Dva ideala vem in imam, katerih nikoli ne pozabim in oba ste me učili ljubiti Vi. Prav danes sem, kakor Vam, napisal pismo svoji materi v S. Napovedal sem ji za velikonočne praznike svoj obisk z višine. Potem pa pojdeva skupaj na Brezje, da se Kraljici višav in nižav zahvaliva in priporočiva za dar stanovitnosti v dobrem. Tam v tih kapelici ob svetlem oltarju bom imel pred seboj oba svoja ideala: Nebeško in zemeljsko mater. Dokler ljubim ti dve materi, čutim v sebi dovolj moči in poguma, da služim tretji materi: Domovini. Ne mislite, da sem tako idealen zaradi lepšega, marveč sem zares tako navdan, ker sem vedno pripravljen na najvišji polet, tudi takrat in zlasti takrat, če odpove telo in letalo...« Ne vem, kaj bi še tem besedam pristavil? Preberimo jih še enkrat in še dvakrat!

31

Ob sončnem vzhodu.
Viri veselja. Spisal
dr. A. M.

Tu prinašamo ponatis dveh strani iz pravkar izišle knjižice z gornjim naslovom. V knjižici je 32 sestavkov kakor dva tu objavljena. Tisk je izvršila Misijska tiskarna, Domžale.

Pogani in Marijino češčenje.

Neki ne krščanski profesor cesarske univerze v Kyotu na Japonskem je imel v radiu vrsto predavanj pod naslovom: Današnje japonsko dekleta. V teh predavanjih je pozivljaval dekleta, naj si izbere za zgled »Sveto deklo kristjanov«, o kateri je govoril z največjim spoštovanjem. Profesor je pred vsem naglašal nravno čistost. »Nravna čistost«, je dejal, »ni samo v naši domišljiji. Popolna čistost se je uresničila v Kristusovi Materi, ki jo imenujejo kristjani »deklo deklet«. Iz naših deklet hočemo vzgojiti dobre matere in dobre zakonske žene. Tudi tu je krščanska Madona, Mati božja, zopet najpopolnejši zgled. Marijino češčenje bo za vzgojo naših mladih deklet večje vrednosti kakor vsi visoki zgledi naše narodne zgodovine.«

Ako potrebujete

dobre peči,

oglasite se

pri Franc Kosmaču
v Velikem Mengšu

(cesta na Moste)

kjer boste dobili najboljše in najcenejše PEČI, izdelane od domačih družinsk. članov-strokovnjakov, zato brez konkurence v delu kakor tudi v ceni. Proti jamstvu tudi na odplačila.

Specerijsko blago, steklo
porcelan, železo
cement in
umetna
gnojila

JOS. SENICA

:: DOMŽALE ::

podr. Moste pri Kom.

Najnižje cene!

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — V lastni hiši ŠUTNA 22 (blizu postaje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.